

برنامه ریزی مسئولیت اجتماعی و رویکرد انسجام بخشی بین سازمانی و جامعه محلی

۱۹ بهمن ۱۴۰۰

کمیسیون مسئولیت اجتماعی و حاکمیت شرکتی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

۳

مسئولیت اجتماعی

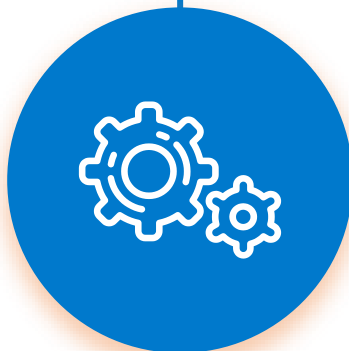
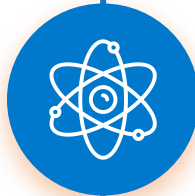
تعاریف و چارچوب برنامه ریزی

مهديه پورشاد
مدیرعامل انجمن انسان و زیست پایدار

تعاریف و راهبرد برنامه ریزی

- مسئولیت اجتماعی و ضرورت توجه به آن
- راهبرد و رویکرد مسئولیت اجتماعی

سرفصل ارائه

- نقش انسجام بخشی بین سازمانی و اجتماعی
- تجارب ملی و جهانی
- نمایش فیلم

توسعه:

توسعه به معنای کاهش فقر، بیکاری، نابرابری، ایجاد نظام اجتماعی مبتنی بر عدالت و افزایش مشارکت مردم در سرنوشت خود و امور سیاسی جاری تعریف می‌کند.

توسعه پایدار:

توسعه‌ای که نیازهای زمان حال را برآورده سازد بدون آنکه توانایی نسل‌های آینده در برآورده سازی نیازهایشان را به خطر اندازد.

مسئولیت اجتماعی:

اقدامی توسعه‌ای با رویکردی پایدار، در راستای بهبود وضع موجود (طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، زیرساختی و انسانی) است، بطوریکه این رویکرد، تبدیل به یک رفتار و اخلاق سازمانی شود.

مسئولیت اجتماعی در توسعه پایدار و تغییر وضع موجود

تعریف مسئولیت اجتماعی

مسئولیت اجتماعی، مجموعه وظایف و تعهداتی است که بایستی در جهت حفظ و مراقبت از منافع جامعه تحت تاثیر اقدامات توسعه ای برنامه ریزی و اجرا شود تا جامعه‌ای تحت نفوذ و تاثیر خود را در مسیر بهبود وضع موجود حمایت و توانمند سازد.

01

مسئولیت اجتماعی روشی است که با کمک آن می‌توان مسیر پیشرفت جامعه و رسیدن کشور به توسعه پایدار را هموار کرد.

02

یک پروژه نیست که آغاز و پایان داشته باشد و با آمدن و یا رفتن افراد تغییر کند.

03

مسئولیت اجتماعی پاسخگویی به پیامدهای اقدامات واحدهای اجرایی، صنعتی و عملیاتی و... است که جامعه را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد.

04

مسئولیت اجتماعی یک باور سازمانی است که به دنبال خلق ارزش مشترک بین ذی نفعان مختلف است.

مسئولیت اجتماعی تغییر در نگرش و
رفتار تک تک افراد درگیر در عملیات
اجرائی سازمان است

مسئولیت اجتماعی وظیفه
سازمانی نیست بلکه یک رفتار
سازمانی است.

زیست محیطی

- تغییر کاربری زمین و تخریب سرزمین
- تغییرات اقلیمی
- آلودگی آب، هوا و خاک

- گازهای حاصل از تهویه، پالایش و سوزاندن گاز اضافی
- فرآیندهای احتراقی از قبیل موتورهای دیزل و توربین‌های گازی
- گازهای فرار حاصل از عملیات بارگیری و ذخیره‌سازی و یا اتلاف از تجهیزات
- انتشار ذرات هوابرد ناشی از برهم خوردن خاک حین ساخت و ساز و حرکت وسایل نقلیه
- ذرات حاصل از سایر منابع مانند تست چاه
- و ...

- آلودگی صوتی
- پسماند ناشی از حضور جمعیت و توسعه عملیات صنعتی و نفتی

ضرورت توجه به
مسئولیت اجتماعی

ضرورت توجه به مسئولیت اجتماعی

اجتماعی - اقتصادی

- اثر مستقیم بر تغییر الگوی کاربری زمینهای کشاورزی، جنگل و مراتع به صنعتی
- تغییر در جمعیت منطقه در اثر مهاجرت افراد (نیروی کار)
- ایجاد تضاد با مردم محلی در تملک اراضی و عدم توجه به سامانه های عرفی؛
- افزایش آسیبهای اجتماعی
- تغییر سیستمهای اقتصادی، اجتماعی در نتیجه ایجاد موقعیتهای شغلی جدید، درآمد ناهمسان و تغییر درآمد سرانه خانوار؛
- تغییر در سیستمهای فرهنگی، اجتماعی، تغییر در آداب و رسوم و عقاید و دگرگونی ارزشها در اثر حضور افراد غیربومی؛
- تضاد بین طرحهای توسعه و حفاظت از محیط زیست، منابع طبیعی
- تخریب زیباییهای منطقه به دلیل ساخت تاسیسات پر سر و صدا و بدمنظره و رها شدن تاسیسات پس از اتمام طرح؛

برنامه ریزی اقدامات مسئولیت اجتماعی

در دو سطح متمرکز بر مدیریت امور ذینفعان برنامه ریزی اقدامات اجرایی می شوند

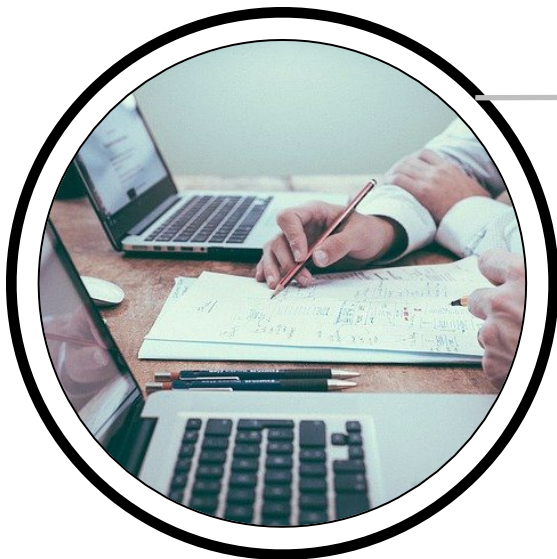
آیا اقدامات و برنامه های

مسئولیت اجتماعی

یک اقدام عام المنفعه و خیریه ای است؟

اقدامات عام المنفعه

در مسیر توسعه پایدار

فقر درآمدی

در کنار تامین نیازهای اولیه، کمک به ایجاد کسب و کارهایی که به مدیریت منابع پایه و حفظ محیط زیست کمک کند

حوادث غیرمترقبه

کمک به افزایش تاب آوری مردم در برابر حوادث غیرمترقبه

ارائه خدمات به نهادهای دولتی
بسترسازی ایجاد انسجام بین سازمانی

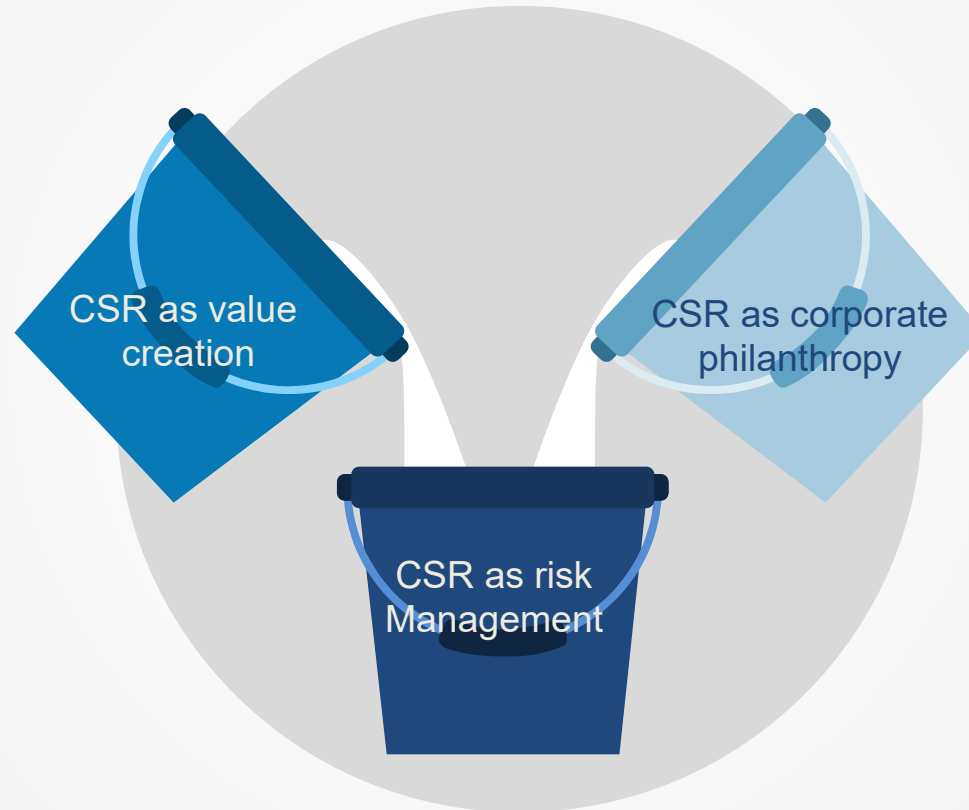
فقر قابلیت

بهبود زیرساختها و ارتقا دسترسی
ذینفعان کلیدی و محلی به امکانات
آموزشی، بهداشتی، مالی و رفاهی

تغییر رویکرد از بنگاه خیریه‌ای به سوی پایداری

- هماهنگی با دستگاه‌ها و جلب مشارکت آنان
- تقویت زنجیره تأمین محلی
- توجه به اشتغال غیرمستقیم

- مشارکت در توسعه و توانمندسازی جوامع پیرامونی
- شناسایی ذینفعان
- احصا نیازمندی با روش‌های ارزیابی مشارکتی

توسعه صنعت سبز
کاهش گازهای گلخانه‌ای، مدیریت پساب و پسماند
حفاظت از تنوع زیستی

رویکرد اصلی برنامه ریزی مسئولیت اجتماعی

ارتقا شاخص های توسعه انسانی پایدار

در مسیر بهبود وضع موجود

انسجام بخشی بین
سازمانی - اجتماعی

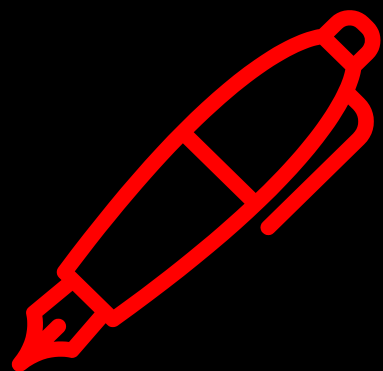
رکن اصلی توسعه انسانی پایدار را
ذینفعان و بویژه ذینفعان محلی
تشکیل می دهند

بنابراین مشارکت همه جانبه آنها در
سرنوشت منطقه، حائز اهمیت بوده و نقش
ساختاری دارد.

توسعه انسانی پایدار

چنان توسعه‌ای است که نه تنها باید رشد اقتصادی به همراه داشته باشد، بلکه باید منافع حاصل از رشد اقتصادی را منصفانه توزیع کند، به جای تخریب محیط زیست، آن را بسازد و به جای راندن مردم به حاشیه، آنها را از قدرت تصمیم‌گیری در سرنوشت خود برخوردار سازد.

ابعاد

توسعه انسانی پایدار

→ کیفیت زندگی

→ ذهنی (انسانی)

→ عینی (زیرساخت)

→ طبیعی

→ مدیریت سرزمین (منابع طبیعی و محیط زیست)

→ سرمایه اجتماعی

→ اعتماد

→ مشارکت همبستگی

→ تعاونی ها و اصناف

→ ساختار فرهنگی و طوایف

→ تعلق به سکونتگاه

→ سرمایه اقتصادی

→ مالی و سرمایه گذاری

راهبردهای تدوین برنامه‌ی اقدام مشارکتی در راستای تعهد به مسئولیت اجتماعی

✓ انسجام بین سازمانی و اجتماعی

✓ مشارکت ذینفعان کلیدی

انسجام بین سازمانی - اجتماعی

رویکرد راهبردی

فرایند برقراری وحدت،
یکپارچگی و هماهنگی در بین
ذینفعان کلیدی

عامل اصلی و راهبردی جهت
تحقق اهداف برنامه ای

تجهیز منابع (انسانی، مالی، طبیعی و..)
مدیریت نیروی انسانی
مدیریت منابع مالی

شیوه افزایش سطح تاثیرگذاری در مشارکت فعال جامعه محلی

در تدوین برنامه اقدام مشارکتی

توانمندسازی

دادن اختیار تصمیم سازی نهایی به مردم

همکاری با جامعه محلی و

ذینفعان دولتی

شریک بودن در تمامی ابعاد تصمیم گیری، شامل طراحی، برنامه ریزی، اجرا، پایش و ارزیابی و تعیین راه حل های اولویت دار

مشورت

گرفتن بازخورد از مردم و ذینفعان اصلی و کلیدی در زمینه تحلیل ها، مشکلات و موانع و راه حلها

آگاهی رسانی

تامین اطلاعات جامع و عینی به منظور کمک به مردم در فهم مشکلات، فرصتها و راه حل ها

درگیر ساختن مردم

کار مستقیم با مردم در تمام طول فرآیند، به منظور دادن اطمینان به مردم که نگرانیها و علایق آنها به شکلی مداوم در تمامی فرآیند در نظر گرفته خواهد شد.

۱
شناخت و تحلیل
وضعیت

۲
تصمیم سازی و
انتخاب

۳
برنامه ریزی و
طراحی

۴
اجرا و نگهداری

۵
پایش و ارزیابی

We Believe in our team

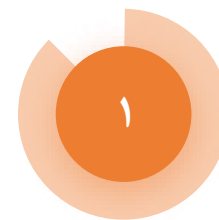
برنامه ریزی از بعد زمانی:

- ✓ کوتاه مدت (اقدامات اعتمادساز)
- ✓ میان مدت (تقویت و استحکام اعتماد ایجاد شده)
- ✓ بلند مدت (توسعه پایدار)

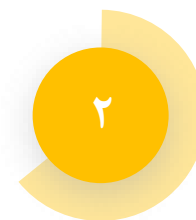
ارزیابی انتخاب و اجرای مدل و روش

تدوین برنامه های اقدام مشارکتی

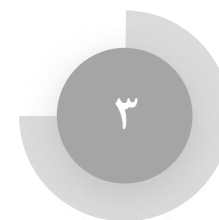
تحقیقات و مطالعات اسنادی

غیر مشارکتی

دریافت نیازهای بخش دولتی

غیرمشارکتی

ارزیابی مشارکتی

مشارکتی

تدوین
برنامه اقدام مشارکتی

شناخت و تحلیل
وضع موجود

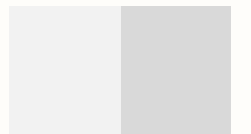

تدوین برنامه اقدام
مشارکتی

شناسایی ذینفعان
کلیدی و جلب
مشارکت آنها

شناسایی مشکلات و
ظرفیتهای محلی (شهری و
روستایی)

شناسایی برنامه ها و طرح های
بخش دولتی و بررسی موانع
تحقق پذیری برنامه ها

قدم اول

- تدوین راهبردهای مسئولیت اجتماعی
- راه اندازی واحد مسئولیت اجتماعی و امور ذینفعان (به رسمیت شناختن)

جایگاه مسئولیت اجتماعی در دستورات عملیها و قوانین

مسئولیت اجتماعی فراتر از قوانین

نکته

مسئولیت اجتماعی بطور عام شامل فعالیتها و تعهداتی فراتر از قانون است چرا که بیش از هر تعریف و چارچوبی باید مبتنی بر مدیریت نیازها و انتظارات ذینفعان باشد.

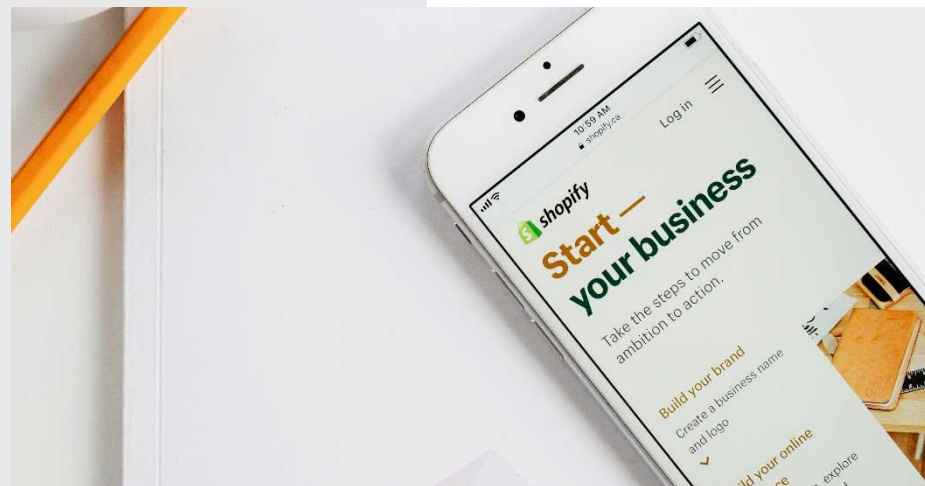
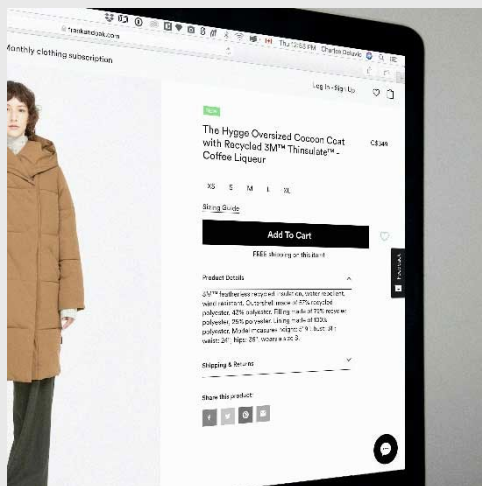
اسناد پشتیبان

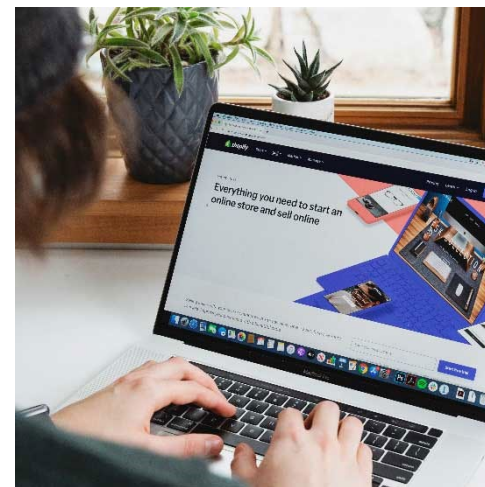
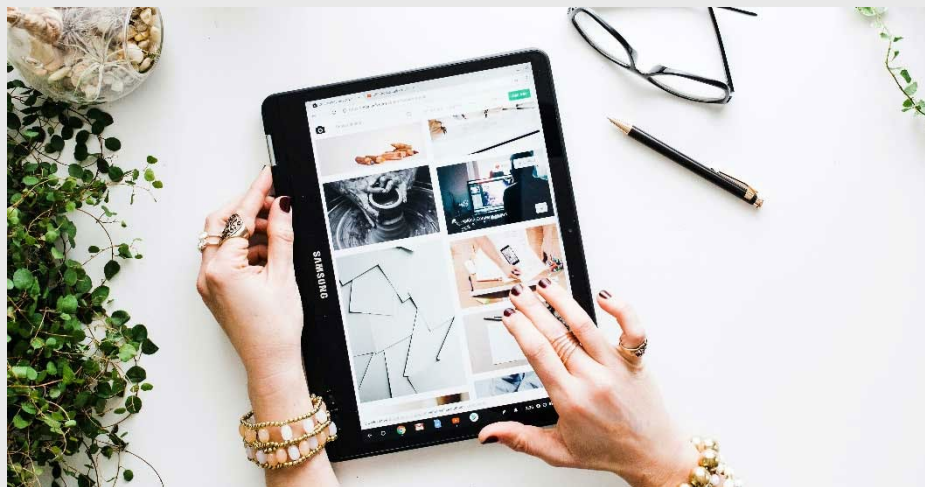
- ماده ۷۴، بند ذ برنامه ششم توسعه
- الزام خدمت‌رسانی به مردم توسط وزارت نفت و شرکت‌های معدنی بزرگ دولتی
- ماده ۸۰ و آیین‌نامه اجرایی جزء (۲) بند الف
- تدوین پیوست‌های اجتماعی در تمامی برنامه‌های کلان توسعه‌ای، ملی و بومی
- تخصیص چهار درصد (۴٪) اعتبارات هر برنامه

- تبصره ماده ۸۰، شرکت موظف است در حوزه‌های جغرافیایی فعالیت خود، نسبت به ایفای مسؤولیت‌های اجتماعی، در **قالب توسعه پایدار و حفظ محیط‌زیست**، مستقیماً و یا از طریق شرکتهای طرف قرارداد در چهارچوب بودجه سنواتی شرکت اقدام نماید.
- نظام نامه مسؤولیت اجتماعی صنعت نفت

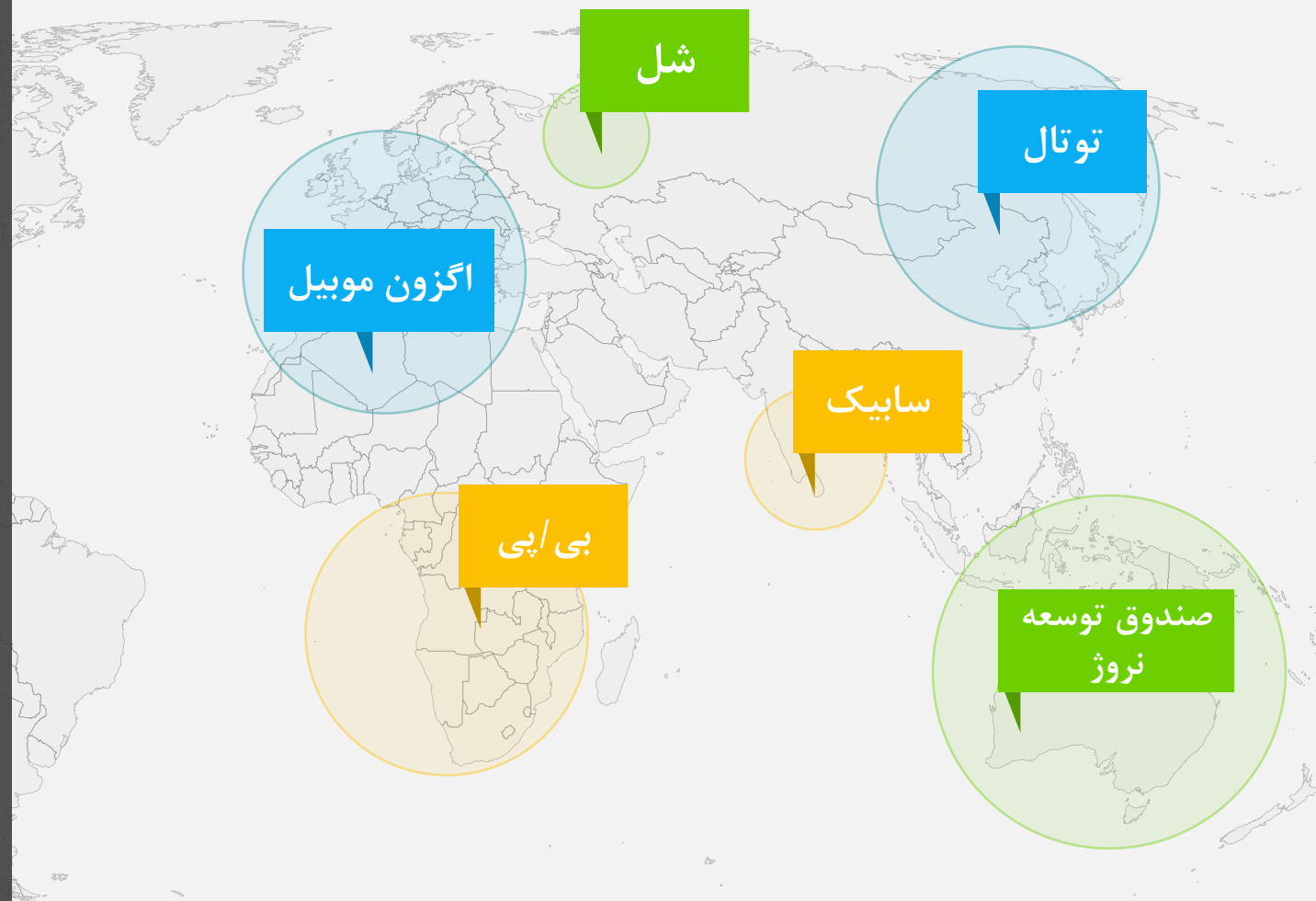

تجارب جهانی

بررسی نتایج
اقدامات مسئولیت اجتماعی
شرکت های بزرگ نفت و گاز

برنامه ها و اقدامات

حوزه عمل و اهداف

به حداقل رساندن تاثیرات منفی
اقدامات، اعتبار اجتماعی

اهداف

حوزه عمل

تمرکز بر خدمات اجتماعی، حفاظت از
محیط زیست، آموزش و طرح کسب و کار
برای جوانان و زنان

محدوده اقدام

موقعیت مکانی عملیات نفتی و مناطق
پراسیب جهان

نقطه تمرکز اقدامات

1

و اقدامات جهانی

2

اقدامات تخصصی و
حرفه ایی

3

اقدامات عمومی

شرکت نفت و گاز شل

اقدامات برون سازمانی

اقدامات درون سازمانی

- مشارکت کلیدی در کمیته جهانی سازمان ملل متحد و طرح گزارشگری جهانی در راستای اهداف توسعه هزاره
- پشتیبانی از توسعه زیرساخت ها (جاده، برق، آب)
- تاسیس مرکز خدمات و برنامه های بهداشتی

- برنامه های پشتیبانی جامع سلامت، بیمه و برنامه های رفاه کارکنان در سراسر جهان
- برنامه ریزی برای بازنشستگی و اوقات فراغت
- توجه به نیازها و اوقات فراغت کارکنان و خانواده های آنها

اقدامات برون سازمانی

اقدامات درون از سازمانی

محیط زیست

- برنامه های آگاهی رسانی در راستای حفاظت از محیط زیست
- روز جهانی محیط زیست خلیج فارس
- تامین مالی برای توسعه فن آوری و تحقیقات نوآورانه در بحث محیط زیست

سلامت

- تامین مالی تحقیقات کلینیک سرطان سینه
- حمایت از برنامه های سلامت وزارت بهداشت

آموزش

- برنامه های آموزشی برای فارغ التحصیلان دبیرستان های محلی با ایجاد فرصت های شغلی در صنعت نفت
- آموزش و استخدام مردم محلی
- شناسایی استعدادهای درخشان در سطح بین المللی

شرکت نفت و گاز بریتانیا

اقدامات برون سازمانی

اقدامات درون از سازمانی

خدمات اجتماعی

- مشارکت کلیدی در کمیته جهانی سازمان ملل متحد و طرح گزارشگری جهانی براساس شاخص جهانی توسعه هزاره
- همکاری با دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی در مورد انرژی، محیط زیست در روسیه
- تاسیس مرکز بهداشت برای بیماری های ویروسی در چین
- برنامه های آموزشی برای کودکان

- ایجاد مراکز رفاهی و تفریحی در محیط کار مانند رستورانهای مختلف، مراکز بهداشت و مراقبت از کودکان
- برگزاری مراسم اهدا جوایز مختلف و به رسمیت شناختن نیازهای کارکنان
- برنامه های آگاهی رسانی و آموزش

ExxonMobil شرکت نفت و گاز اگزون موبیل

اقدامات برون سازمانی

اقدامات درون از سازمانی

- ساخت مدرسه دخترانه در آنگولا
- آموزش و توانمندسازی زنان در قزاقستان در راستای ارتقا مهارتهای فنی و اتصال به بازار
- توانمندسازی سازمانهای مردم نهاد زنان در راستای اهداف توسعه هزاره و توسعه رهبری برای زنان در خاورمیانه و آمریکای لاتین

- برنامه های تربیت و آموزش مدیران و رهبران آینده
- برنامه ریزی استخدام کارکنان براساس شایسته سالاری
- اجرای اقدامات رفاه کارکنان
- برنامه ریزی اوقات فراغت
- ارتقا مهارتهای فنی و عمومی کارکنان

اقدامات برون سازمانی

اقدامات درون از سازمانی

بنیاد توتال

- ایجاد ظرفیت محلی از طریق برنامه های حمایت از سلامت عمومی، محیط زیست و فرهنگ
- مبارزه با بیماری های مسری (هپاتیت، ایدز، مالاریا)
- برنامه های آموزشی و حفاظت از اقیانوس ها و اکوسیستم های اقیانوسی
- کمک به جوانان محلی برای ورود به بازار کار
- حمایت از هنر و فرهنگ موزه ها ... به ویژه برای خاورمیانه و شمال آفریقا

- برنامه های پشتیبانی جامع سلامت، بیمه و برنامه های رفاه کارکنان در سراسر جهان
- تاسیس دانشگاه در صنعت نفت و گاز
- برنامه های آموزشی برای جوانان با استعداد در دانشگاه توتال و اشتغال آنها در توتال

صندوق توسعه جهانی کشور نروژ

اقدامات برون سازمانی

اقدامات درون از سازمانی

- برنامه های حمایت از حقوق کودکان
- مبارزه با تغییرات آب و هوا
- مدیریت منابع آب
- سرمایه گذاری با تمرکز بر صنایع سبز و عدم حمایت از شرکت ها در صنایع نظامی، تولید دخانیات و مجموعه هایی که رفتار غیر اخلاقی و انسانی دارند

- آموزش در تمامی مقاطع تحصیلی رایگان
- بهداشت و درمان برای تمامی مردم کشور رایگان
- حمایت از دانشجویان خارجی و پناهنجویان
- توسعه پایدار زیرساختها و حمایت از کسب و کارهای پایدار
- بهبود خدمات اجتماعی سالمندان و معلولین

صندوق توسعه ملی

صندوق توسعه ملی ایران

توسعه مناطق محروم و
پرداخت یارانه نقدی

حمایت از صنعت
نفت و گاز

توسعه زیرساختها و حفظ منابع
طبیعی و محیط زیست

اقدامات صندوق توسعه ملی

- توسعه روستایی متمرکز بر مناطق محروم کشور
- پرداخت یارانه نقدی
- احیا دریاچه ارومیه و کشاورزی پایدار
- کمک به توسعه باغات دیم و آبی
- کمک به ایجاد فرصتهای شغلی جدید و بنگاه های زود بازده
- کمک به طرحهای آبخیزداری در راستای مدیریت منابع آب کشور
- کمک به طرحهای حفاظت از منابع طبیعی در راستای برنامه کشوری مدیریت جامع حوزه های آبخیز
- کمک به توسعه صنعت پتروشیمی و نفت
- توسعه زیرساختهای آموزشی، فرهنگ، بهداشتی و جاده ای، ذیل مدیریت دفتر عمران مناطق نفت خیز کشور

We Believe in our team

صندوق توسعه ملی، براساس ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی به ثروتهای ماندگار، مولد و سرمایه های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل آینده از منابع نفت و گاز و فرآوردهای نفتی در سال ۱۳۷۹ تاسیس شده است.

تجارب ملی

○ تجربه روستاتیش

○ تجربه معاونت آبخیزداری و حفاظت خاک
سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

۲ تجربه
مدیریت ظرفیتهای محلی

باسپاس از توجه شما

پرسش و پاسخ

A large white letter 'Q' is centered on the right side of the slide. The background features a blurred image of chess pieces in various colors (dark blue, light blue, yellow, and green) on a wooden board. The overall design includes a light blue and white abstract shape on the right side of the slide.